

การคัดกรองและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษระดับชั้นประถมศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา

Assessment and Intervention Program for Grade 1st - 6th Students with At-Risks in Academic Failures at Thetsaban Srisawat School, Mahasarakham

จตุพร เพ็งชัย¹ ธรินทร์ นามวรรณ² กาญจน์ เรืองมนตรี³ เพชร เพ็งชัย⁴ ประสงค์ สายหงส์⁵
เพ็ญตระการ อรุณทอง⁶

Jatuporn Pengchai,¹ Tharinthorn Namwan,² Kam Ruangmontri,³ Petch Pengchai,⁴
Prasong Saihong,⁵ Pentrakarn Arunthong⁶

บทคัดย่อ

ในงานวิจัยก่อนหน้านี้คณะผู้วิจัยใช้แบบวัดระดับสติปัญญาที่เป็นมาตรฐานสากล CPM (Colored Progressive Matrices) ในการสำรวจภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 7 แห่ง พบว่าจากนักเรียนที่สุ่มมาศึกษา 1,047 คนมีผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงเป็นเด็กต้องการความช่วยเหลือพิเศษเพราะมีระดับ IQ ต่ำกว่า 90 อยู่ทั้งหมด 214 คน สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาซึ่งถูกระบุไว้ในงานวิจัยของคณะผู้วิจัยก่อนหน้านี้ว่ามีนักเรียนอยู่ในภาวะเสี่ยงเป็นเด็กต้องการความช่วยเหลือพิเศษจำนวน 30 คนเป็นสถานที่วิจัย ใน การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 3 ประการคือ 1) เพื่อจำแนกชนิดความพิเศษของนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษ จำนวน 30 คนโดยใช้แบบคัดกรอง KUS - SI Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs) 2) พัฒนาศักยภาพการสอนของครูที่ต้อง ลือสารกับนักเรียนพิเศษ 3) จัดตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนรู้นักเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา ผลการวิจัยพบว่าจากนักเรียน 30 คน มีเพียง 26 คนที่จัดว่าเป็นเด็กที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษตามมาตรฐานของแบบคัดกรอง KUS - SI Scales พบว่ากลุ่มที่มีภาวะ เสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านออทิสซึม (Autism/ PDDs) มีจำนวน 10 คน กลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านสมาธิสั้น (ADHD) มี จำนวน 23 คนและกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) มีจำนวน 25 คน คณะผู้วิจัยพบว่า เด็กนักเรียน ส่วนใหญ่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษมากกว่า 1 ด้านในคนเดียวกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนของครู คณะผู้วิจัยได้จัดอบรมครู ที่เกี่ยวข้องแก่นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มนี้โดยให้ทำหลักสูตรเฉพาะรายบุคคล (Individual Education Plan : IEP) แผนการจัดการสอน (Individual Implementation Plan : IIP) เพื่อนำไปใช้สอนในภาคการศึกษา1/ 2554 และจะมีการติดตามเพื่อประเมินผลและ ปรับปรุงต่อไปในอนาคต ผลจากการศึกษานี้คณะผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการพิจารณาจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนรู้นักเรียนโรงเรียน เทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาจนแล้วเสร็จในปีการศึกษา 2553

คำสำคัญ : ออทิสซึม, สมาธิสั้น, บกพร่องทางการเรียนรู้, หลักสูตรเฉพาะรายบุคคล, แผนการจัดการสอน, แบบคัดกรอง
KUS - SI Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs), ภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษ

¹ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา) รองศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

³ กศ.ด.(การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁴ ป.ร.ด. (วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁵ ป.ร.ด. (หลักสูตรการสอนปฐมวัย) อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁶ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รับต้นฉบับ 25 พฤศจิกายน 2553 รับลงตีพิมพ์ 7 ธันวาคม 2554

ABSTRACT

In the previous research, Colored Progressive Matrices (CPM) were applied to assess 1,047 (grade 1-6) students of 7 elementary schools under Muang Mahasarakham Municipal Office, and 214 of these students were identified with their IQ level lower than 90, and thus defined as children with at-risks in academic failures. This study focused on 30 students of Tessabarn Sri Sawat Wittaya School who had been defined by the previous research as at-risk students, and aimed to 1) categorize these 30 students with at-risks in academic failures into certain groups using KUS-SI rating scales Attention Deficit and Hyperactivity Disorder (ADHD)/ Learning Disabilities (LD)/ Autism (PDDs), 2) enhance teaching potential of teachers who communicate with these 30 students, 3) establish the learning development center at Tessabarn Sri Sawat Wittaya School, which is one of the seven elementary schools affiliated with Muang Mahasarakham Municipal Office. Results revealed the following: 26 of these 30 students were confirmed by using the method of KUS-SI rating scales: ADHD/ LD/PDDs as being children with at-risks in academic failures.; 10 students were categorized as the PDDs group; 23 students were defined as the ADHD group; and 25 students were classified as the LD group. In most cases, it was found that most of these children were diagnosed as having more than one type of academic failures. Regarding enhancement of teaching potential, teachers of these at-risk children were trained in developing Individual Education Plans (IEP) and using Individual Implementation Plans (IIP) for their special students, to be implemented in the first semester of the 2011 academic year. There would be a follow-up assessment of these instructional plans after actual implementation. Findings of this research were taken into consideration in establishing the learning development center, which was finally set up at Tessabarn Sri Sawat Wittaya school in the 2011 academic year.

Keywords : Autism/ PDDs, Attention Deficit and Hyperactivity Disorder, Learning Disabilities, Individual Education Plan, Individual Implementation Plan, KUS-SI Rating Scale : ADHD/LD/Autism (PDDs), Children with at-Risks in Academic Failures

บทนำ

การศึกษาระดับพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาบุคคลและสังคมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อเนื่องและเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศโดยใช้แบบทดสอบทางการศึกษาพื้นฐาน (O-Net) กับของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า ในปีการศึกษา 2552 มีผู้เข้าสอบประมาณ 898,000 คน มีคะแนนเฉลี่ย 33 - 84 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิชาภาษาอังกฤษที่คะแนนไม่ถึง 50 และวิชาที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดก็คือวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาซึ่งมีคะแนนเกินครึ่งแต่ไม่

ถึง 70 คะแนน (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 2553) และในปีการศึกษา 2553 ที่ใช้ข้อสอบโอเน็ตฉบับสั้น พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สอบตกเกือบทุกวิชา ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี และวิชาสุขศึกษา (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2554) แสดงให้เห็นถึงวิกฤติของการศึกษาระดับพื้นฐานของประเทศไทย สาเหตุของวิกฤติการณ์การศึกษาระดับพื้นฐานดังกล่าวเป็นไปได้หลากหลายประการ หนึ่งในนั้นอาจมีสาเหตุมาจากสถานศึกษาระดับพื้นฐานแต่ละแห่งของประเทศไทยส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม (Inclusive education) กล่าวคือ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนโดยไม่มีการแบ่งแยกว่านักเรียนคนใดเป็นเด็กปกติหรือเป็นเด็กที่

มีความต้องการพิเศษการสอนเช่นนี้มีโอกาสจะกลายเป็นการสอนหลายชั้น (Multi-grades) ที่ใช้ครูคนเดียวสอนเด็กที่มีความสามารถหลากหลายระดับชั้นด้วยวิธีการถ่ายทอดแบบเดียวกันในเวลาเดียวกัน ยากที่จะพัฒนานักเรียนทุกคนที่มีความต้องการต่างกันให้มีศักยภาพเท่าเทียมกันได้

ในงานวิจัยครั้งนี้ผ่านมา คณะผู้วิจัยเล็งเห็นความจำเป็นที่ครูจะต้องรู้จักนักเรียนของตนได้ตรงตามความเป็นจริงว่าเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม จึงได้ทำการสำรวจภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคามจำนวน 7 แห่ง โดยใช้แบบวัดระดับสติปัญญาที่เป็นมาตรฐานสากล CPM ผลการศึกษาพบว่า จากนักเรียนที่สุ่มมาศึกษา 1,047 คน มีผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงเป็นเด็กต้องการความช่วยเหลือพิเศษเพราะมีระดับสติปัญญา (IQ) ต่ำกว่า 90 อยู่ทั้งหมด 214 คน สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาต่อเนื่องจากงานวิจัยครั้งที่แล้ว โดยนำเอาเด็กนักเรียนที่ถูกระบุว่ามีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษมาคัดกรองชนิดความต้องการพิเศษและจัดกลุ่มตามลำดับความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือโดยใช้แบบคัดกรอง KUS - SI Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อคัดกรองชนิดความต้องการพิเศษและจัดกลุ่มตามลำดับความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือของนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษจำนวน 30 คนของโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา โดยใช้แบบคัดกรอง KUS - SI Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs)
2. พัฒนาศักยภาพการสอนของครูที่ต้องสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษ
3. จัดตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา

ขอบเขตการวิจัย

คณะผู้วิจัยเลือกโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาเป็นสถานที่วิจัย โดยมีช่วงระยะเวลาวิจัยอยู่ระหว่างเดือนมกราคม 2554 - กรกฎาคม 2554 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาจำนวน 30 คนที่ได้รับการทดสอบ

ด้วยแบบวัดระดับสติปัญญา CPM (Coloured Progressive Matrices) จากงานวิจัยที่ผ่านมาแล้วได้คะแนน IQ ต่ำกว่า 90 (จุฑพร เพ็งชัย และคณะ, 2553 : 98)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาจำนวน 30 คน ที่ได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบสติปัญญา CPM ระดับ IQ ต่ำกว่า 90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scale : ADHD/LD/Autism (PDDs) ที่สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือกันของ 2 หน่วยงาน คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (Kasetsart University Laboratory School, Center for Educational Research and Development-KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่นภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (Faculty of Medicine Siriraj Hospital-SI) ในการจำแนกชนิดเด็กพิเศษออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) สมาธิสั้น (Attention deficit peractivity Disorder-ADHD) 2) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning disorders - LD) และ 3) ออทิสซึม (Autism pervasive developmental disorders-PDDs)

แบบคัดกรอง KUS-SI rating scales : ADHD/LD/Autism (PDDs) ประกอบด้วยข้อความที่บ่งบอกพฤติกรรมรวม 130 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 KUS-SI rating scales 1 : ADHD มีข้อความ 30 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น (ADHD)

ด้านที่ 2 KUS-SI rating scales 2 : LD - reading มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (LD-Reading disorder)

ด้านที่ 3 KUS-SI rating scales 3 : LD - written expression มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (LD - Disorder of written - expression)

ด้านที่ 4 KUS - SI rating scales 4 : LD - mathematics มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะ

บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ (LD - mathematics disorder)

ด้านที่ 5 KUS-SI rating scales 5 : Autism/PDDs มีข้อความ 40 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม (Autism and PDDs) คำชี้แจงการใช้แบบตัวคัดกรอง KUS - SI rating scales ; ADHD/LD/Autism (PDDs)

ผู้ตอบแบบคัดกรอง คือ ครูสอนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์อย่างน้อย 2 ท่าน ที่รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดีหรือมีโอกาสสอนนักเรียนอย่างใกล้ชิดมาแล้วอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา ร่วมกันประเมินพฤติกรรมนักเรียนดังนี้ ครูสอนวิชาภาษาไทยประเมินเฉพาะด้านที่ 1, 2, 3 และ 5 ครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ประเมินเฉพาะด้านที่ 1, 4 และ 5 ครูสอนทั้งวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ประเมินด้านที่ 1, 2, 3, 4 และ 5

ผู้ประเมินผล คือ ครู บุคลากรทางการศึกษา หรือนักจิตวิทยาที่ได้รับการฝึกอบรมการใช้แบบคัดกรองจากผู้เชี่ยวชาญ สำหรับวิธีการประเมินผลนั้น อันดับแรกผู้ประเมินจะต้องกรอกชื่อนักเรียน ชั้นเรียน และคำนวณอายุตามปฏิทินของนักเรียน ในส่วนที่ 2 ลำดับที่สองผู้ประเมินจะต้องคำนวณคะแนนดิบที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมนักเรียนแต่ละด้านพร้อมบันทึกคะแนนดิบในส่วนที่ 4 ผู้ประเมินจะต้องนำคะแนนดิบที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมนักเรียนแต่ละด้านไปแปลงเป็นคะแนนที่ (T-score) โดยเปิดตารางคะแนนที่ในคู่มือการใช้แบบคัดกรองแล้วแปลผลคะแนนแต่ละด้านว่านักเรียนอยู่กลุ่มใดตามเกณฑ์การแปลผลคะแนนในส่วนที่ 3 ลำดับสุดท้ายผู้ประเมินจะต้องบันทึกข้อมูลผลสรุป (คะแนนดิบ คะแนนที่ และกลุ่ม) ให้ครบทุกช่องพร้อมกับให้ข้อเสนอแนะเพื่อการช่วยเหลือเพิ่มเติมในส่วนที่ 4

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการทางด้านเอกสารสำหรับทำการคัดกรองนักเรียนตามแบบคัดกรอง KUS-SI rating scale : ADHD/ LD/ Autism (PDDs)

ขั้นตอนที่ 2 ขอให้ทางโรงเรียนจัดหาห้องเฉพาะกิจเพื่อใช้เป็นห้องเรียนและห้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนในเวลาพิเศษ ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดห้องให้ 3 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนสำหรับเด็กพิเศษ 1 ห้องเรียนและห้องสำนักงาน 1 ห้องเรียน ซึ่งอยู่ที่ชั้น 1 ของอาคารมัธยมและได้

ตั้งสถานที่เฉพาะกิจนี้ว่า "ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา"

ขั้นตอนที่ 3 คณะผู้วิจัยประชุมร่วมกับทางโรงเรียนและศึกษาวิเคราะห์ของกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม เพื่อแจ้งขั้นตอนในการดำเนินการต่อจากการเปิดศูนย์แล้วจะต้องมีการอบรมชี้แจงให้ครูรู้จักการใช้แบบคัดกรอง KUS-SI rating scale: ADHD/ LD/Autism (PDDs) ในการประเมินนักเรียนทั้ง 30 คนให้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมร่วมกับครูผู้รับผิดชอบเพื่อทำการสังเกตนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษอีกครั้งหนึ่งและทำการเก็บข้อมูลนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษไปด้วย

ขั้นตอนที่ 5 คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ครูประเมินนักเรียนมาร่วมกันวิเคราะห์ว่า นักเรียนจำนวน 30 คนนักเรียนคนไหนคาดว่าจะเสี่ยงจะเป็นเด็กพิเศษกลุ่มที่ 1 ที่ 2 และที่ 3

ขั้นตอนที่ 6 ประชุมผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษเพื่อรับทราบข้อมูลส่วนตัวจากผู้ปกครองประกอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 7 จัดอบรมเพื่อพัฒนาครูทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และหลักสูตรคู่ขนาน (PC)

ขั้นตอนที่ 8 ครูผู้สอนหรือครูผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ดำเนินการตามแผน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

เมื่อแจกแจงนักเรียนออกเป็นกลุ่มแล้วพบว่า นักเรียน 4 คนจัดเป็นนักเรียนปกติที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ส่วนอีก 26 คนที่เหลือนั้นจัดอยู่ในกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านออทิสซึม (Autism/ PDDs) 10 คน กลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านสมาธิสั้น (ADHD) จำนวน 23 คนและกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) จำนวน 25 คน โดยเด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษมากกว่า 1 ด้านในคนคนเดียวกัน เมื่อคัดกรองตามลำดับความจำเป็นในการได้รับความช่วยเหลือคณะผู้วิจัยยังพบอีกว่าเด็กพิเศษ 1 คนสามารถจัดอยู่ในกลุ่มมากกว่า 1 กลุ่มด้วย ดังแสดงในตารางที่ 1 โดย A1, A2,...F4 เป็นรหัสแทนนักเรียน

แต่ละคน จากตารางคณะผู้วิจัยพบว่าเด็กพิเศษแต่ละคนมีความสลับซับซ้อนในความบกพร่องแต่ละด้าน ตัวอย่างเช่นเด็กนักเรียนรหัส A6 จัดว่าเป็นเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษทั้งในด้านความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) และสมาธิสั้น (ADHD) จัดอยู่ในกลุ่มนักเรียนที่ควรได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษาและกลุ่มนักเรียนที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน เด็กนักเรียนรหัส B2 จัดว่าเป็นเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษทั้งในด้านความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) และสมาธิสั้น (ADHD) จัดอยู่ในกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มในขณะเดียวกัน เป็นต้น ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไม่สามารถจัดแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆอย่างชัดเจนเพื่อรับการเรียนการสอนแบบในเดียวกันได้เลย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำหลักสูตรเฉพาะรายบุคคล (IEP) และทำแผนการจัด

การสอนเฉพาะรายบุคคล (IIP) เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือพิเศษได้อย่างเหมาะสม ในการนี้คณะผู้วิจัยได้พัฒนาศักยภาพการสอนของครูที่ต้องสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษโดยจัดอบรมครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนกลุ่มนี้ซึ่งมีทั้งหมด 8 คน ให้มีความรู้ความสามารถในการทำหลักสูตรเฉพาะรายบุคคล (IEP) และทำแผนการจัดการสอนเฉพาะรายบุคคล (IIP) ในวันที่ 2 - 4 พฤษภาคม 2554

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้จัดตั้งและเปิด “ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา” ขึ้นเป็นที่เรียบร้อยในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554 เพื่อใช้เป็นสถานที่เฉพาะกิจในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษของโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา

ตารางที่ 1 ผลการจัดกลุ่มนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษ

ชนิดของกลุ่ม	รหัสแสดงตัวนักเรียน
กลุ่มนักเรียนที่ต้องเฝ้าระวัง ติดตาม ทำซ้ำ	กลุ่ม ADHD มี 10 คนได้แก่ A4, B1, B2, B4, B7, D4, E2, E3, E5, F3 กลุ่ม LD มี 15 คนได้แก่ A4, A5, B1, B3, B4, B5, C1, D1, D5, D4, E2, E4, E5, F2, F3 กลุ่ม Autism/ PDDs มี 6 คนได้แก่ B2, B3, B7, C2, F1, F3
กลุ่มนักเรียนที่ควรได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษา	กลุ่ม ADHD มี 5 คนได้แก่ A1, C1, C3, D2, D5 กลุ่ม LD มี 18 คนได้แก่ A1, A5, A6, B1, B2, B3, B5, B6, B7, C1, C2, D5, E1, E2, E3, E4, F1, F3 กลุ่ม Autism/ PDDs มี 2 คนได้แก่ B4, C3
กลุ่มนักเรียนที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน	กลุ่ม ADHD มี 4 คนได้แก่ A2, A6, E4, F1 กลุ่ม LD มี 7 คนได้แก่ A2, B2, C2, C3, E1, E4, F3 กลุ่ม Autism/ PDDs มี 2 คนได้แก่ A2, E4

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

ในการคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษในตอนแรก พบว่า ในจำนวนนักเรียน 30 คน มีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยถือเป็นเด็กปกติ 2 คน แต่เมื่อมาถึงขั้นตอนการอบรมการทำหลักสูตรเฉพาะรายบุคคล (IEP) และทำแผนการจัดการสอนเฉพาะรายบุคคล (IIP) นั้นครูทุกคนลงความเห็นว่าจะจัดนักเรียนเพิ่มอีก 2 คนให้เป็นเด็กปกติ เพราะคนหนึ่งได้

รับการยืนยันแล้วว่าสาเหตุที่อ่านและคำนวณไม่คล่องนั้นเป็นเพราะอยู่ในช่วงป่วยและลาติดต่อกัน เมื่อหายป่วยแล้วพฤติกรรมนี้ก็ดีขึ้น ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นนักเรียนใหม่เข้ามากลางคันในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2553 เป็นธรรมดาที่อาจได้คะแนนแบบทดสอบต่ำ ดังนั้นจึงมีเด็กนักเรียนรวมทั้ง 4 คนที่ถูกจัดออกจากกลุ่มเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เหตุการณ์เช่นนี้เป็นอุทาหรณ์แก่ผู้วิจัยให้คำนึงถึงความแม่นยำของครูในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ควรมีการฝึกทำ

แบบคัดกรอง KUS - SI ให้คล่องแคล่วก่อนที่จะลงความเห็นของตนในแบบคัดกรอง KUS - SI คณะผู้วิจัยพบว่าหลังจากการประชุมกับครูผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อแจ้งผลการคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษ ซึ่งมีจำนวน 26 คนตามขั้นตอนที่ 6 และให้คณะครูผู้สอนทำหลักสูตรเฉพาะรายบุคคล (IEP) และจัดทำแผนการจัดการสอนเฉพาะรายบุคคล (IIP) ตามขั้นตอนที่ 7 แล้วพบว่านักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษย้ายไปเรียนที่อื่น 5 คน จึงเหลือนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษทั้งสิ้น 21 คน ในจำนวนนี้กลุ่มสมาธิสั้นบางคนมีเฉพาะอาการชวนวู่วาม บางคนมีเฉพาะอาการขาดสมาธิ และบางคนมีทั้งอาการชวนวู่วามและขาดสมาธิ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลเพิ่มเติมอย่างอื่นนอกเหนือไปจากการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ 7 เช่น 1) ใช้ยาเพิ่มสมาธิ ซึ่งยานี้มีความปลอดภัยและมีผลข้างเคียงน้อยสามารถทำให้นักเรียนมีสมาธิสั้นสงบและควบคุมตนเองได้ดีขึ้นซึ่งจะส่งผลให้การเรียนดีขึ้นความสัมพันธ์กับคนรอบข้างจะดีขึ้นด้วย 2) ฝึกให้นักเรียนควบคุมตนเอง โดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรจัดกิจวัตรประจำวันของนักเรียนให้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอตามเวลาที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นเวลาตื่นนอน เวลารับประทานอาหาร อาบน้ำไปโรงเรียนหรือทำการบ้าน หรือเข้านอนการฝึกฝนให้นักเรียนมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานที่กำลังทำได้ต่อเนื่อง 20-30 นาที โดยให้นักเรียนนั่งอยู่กับที่แล้วทำงานจนเสร็จผู้ปกครองต้องควบคุมใกล้ชิด 3) เปลี่ยนสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยต้องไม่กระตุ้นนักเรียนมากเกินไป ควรจัดเก็บของเล่นต่าง ๆ ให้เข้าที่พ้นสายตาค้นหา (กรณีที่เป็นเด็กเล็ก) การนำสาระที่จะสอนนักเรียนสมาธิสั้นต้องใช้คำพูดที่กระชับได้ใจความชัดเจน หากนักเรียนกำลังเหม่อลอยออกแวกหรือไม่สนใจควรเรียกชื่อหรือแตะตัวอย่างนุ่มนวลให้นักเรียนรู้สึกตัวและหันมาสนใจเสียก่อนจึงค่อยพูด ถ้าเป็นงานที่ต้องใช้เวลานานควรจะให้เข้าไปติดตามแนะนำและให้กำลังใจเป็นระยะ ๆ ไม่ใช่ไปจับผิด

4) นอกจากที่กล่าวมาครูควรช่วยเหลือนักเรียนในห้องเรียน ดังนี้คือ ไม่ควรให้นักเรียนนั่งติดหน้าต่าง สังเกตว่านักเรียนเริ่มขาดสมาธิ ควรมีกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนอิริยาบถ เช่น ให้นักเรียนลุกจากที่ได้บ้างมาช่วยครูแจกสมุด ลบกระดาน อนุญาตให้นักเรียนไปล้างหน้าได้ มองหาจุดดีและจุดเด่นของนักเรียน แล้วพูดให้ความมั่นใจเพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ควรใช้วิธีลดระยะการทำงานให้สั้นลงแต่ให้ทำบ่อยขึ้น และ

สาธิตให้นักเรียนดูหรือเตือนว่าพฤติกรรมที่เหมาะสมคืออะไร ไม่เหมาะสมคืออะไร แสดงความเข้าใจเมื่อนักเรียนทำผิดโดยไม่ตั้งใจและแนะนำสิ่งที่ถูกให้

สำหรับการจัดทำหลักสูตรเฉพาะรายบุคคล (IEP) และทำแผนการจัดการสอนเฉพาะรายบุคคล (IIP) นั้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหเฉพาะแต่ละบุคคลที่เกิดร่วมกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ไปด้วยเลยโดยไม่ต้องรอแพทย์วินิจฉัย เช่น สำหรับนักเรียนสมาธิสั้นและนักเรียนที่มีปัญหาด้านการพูดหรือสื่อสารหรือนั้น ครูควรสร้างความเข้าใจ ความรู้ แก่ผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้โดยไม่ตำหนิ สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเขียนนั้น เขาก็มีปัญหาเกิดจากหลายสาเหตุไม่สามารถระบุชัดเจนไปได้ ดังนั้นครูจึงอาจช่วยนักเรียนโดยการแบ่งงานออกเป็นลำดับขั้นตอนย่อยและให้งานแต่ละขั้นย่อยเป็นอิสระต่อกัน ตลอดจนเพิ่มเวลาในการทำงานของนักเรียนนานขึ้น นอกจากนี้ครูอาจส่งงานให้นักเรียนบ้างเพราะเขาจะลางานได้ยากมากและอาจผิดได้ง่าย ครูควรอนุญาตให้นักเรียนใช้พจนานุกรมได้ด้วยเพื่อจะได้เขียนถูก หรือหากเป็นไปได้ก็ควรให้นักเรียนนำคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กมาใช้ในชั้นเรียนได้ด้วยเพื่อย่นระยะเวลาในการเขียน หลังจากการทดลองใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในปีการศึกษาที่ 2554 ผ่านไปแล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าครูควรประเมินผลการศึกษาของนักเรียนแต่ละคนโดยละเอียดในรูปกรณีตัวอย่าง (Case study) แล้วนำแต่ละกรณีตัวอย่างมาวิเคราะห์และสรุปถึงสาเหตุการเป็นเด็กพิเศษรวมทั้งวิธีดูแลรักษาเพื่อนำไปปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในปีการศึกษาต่อไป

คณะผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาคารสำรวจภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษและการคัดกรองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนด้วย พร้อมทั้งติดตามผลการคัดกรองและพัฒนาเด็กนักเรียนภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษระดับประถมศึกษาต่อไปเรื่อยๆ ในอนาคต

สำหรับศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา" ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดห้องให้ใช้ในการทำงาน 3 ห้อง ตั้งอยู่ชั้น 1 ของอาคารมัธยมฯ นั้นคณะผู้วิจัยได้เสนอแนะให้จัดแบ่งห้องต่าง ๆ ดังนี้ ห้องแรกที่มีขนาด กว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตรควรนำจะใช้เป็นห้องสำนักงาน เพื่อใช้เป็นห้องเก็บข้อมูล

อุปกรณ์การเรียนการสอนของเด็กพิเศษนอกเหนือหรือจากที่เก็บไว้ในห้องอื่น และใช้เป็นที่ประชุม พบปะปรึกษาหารือ ครูผู้สอน ผู้เกี่ยวข้องและผู้ปกครอง เพื่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันและกันเกี่ยวกับเด็กพิเศษ ส่วนอีก 2 ห้องที่มีความกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตรนั้น ควรแบ่งห้องหนึ่งเป็นห้องเรียน และอีกห้องหนึ่งเป็นห้องกิจกรรม ห้องเรียนควรจะมีโต๊ะเก้าอี้สำหรับนักเรียนได้ใช้เขียน อาจจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ไว้รองรับ ในกรณีที่ครู 2 คนขึ้นไปต้องใช้ห้องเดียวกันสอนนักเรียนหลาย ๆ ชั้น หรือไว้รองรับในกรณีที่ครูต้องการใช้มุมแต่ละมุมของห้องจัดวางเรื่องราวหรือสาระของวิชาต่าง ๆ เช่น มุมสาระและพหุวัฒนธรรม มุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ส่วนห้องกิจกรรมนั้นไม่ควรมีโต๊ะเรียน ห้องควรจะมีโต๊ะและพื้นห้องด้วยพรมนุ่มนวลเพื่อให้เด็กได้ใช้นั่งหรือเล่นเกมหรือจัดกิจกรรม Floor time เพื่อฝึกการออกกำลังกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ที่ยังบกพร่อง หรือใช้ในการเล่านิทานของครู ซึ่งต้องมีการแสดงประกอบการเล่านิทานด้วยสำหรับการใช้ห้องเรียนและห้องกิจกรรมบริการให้เด็กพิเศษนั้นกลุ่มครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องควรจะต้องประชุมเพื่อจัดเวลาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการสอนเฉพาะรายบุคคล (IIP) ของครูผู้สอนแต่ละคนให้เหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

นักเรียนของโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยาที่ถูกกระหน่ำมีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษโดยแบบวัดระดับสติปัญญาแบบ CPM จำนวน 30 คนนั้นมีเพียง 26 คนที่จัดว่าเป็นที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษตามมาตรฐานของแบบคัดกรอง KUS - SI Scales : ADHD/LD/Autism (PDDs) โดยกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านออทิสซึม (Autism/ PDDs) มีจำนวน 10 คน กลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านสมาธิสั้น (ADHD) มีจำนวน 23 คน และกลุ่มที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษด้านบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) มีจำนวน 25 คน โดยพบว่านักเรียน 1 คนต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษมากกว่า 1 ด้าน เมื่อจัดลำดับความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแล้วพบว่าจัดแบ่งนักเรียนได้เป็น 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มนักเรียนที่ต้องเฝ้าระวัง ติดตาม ทำซ้ำ 2) กลุ่มนักเรียนที่ควรได้รับความ

ช่วยเหลือด้านการศึกษา 3) กลุ่มนักเรียนที่ควรส่งแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน โดยพบว่านักเรียนหนึ่งคนจัดอยู่ในกลุ่มได้มากกว่า 1 กลุ่ม การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การช่วยเหลือเด็กพิเศษทั้ง 26 คนดังกล่าวจึงต้องกระทำเป็นรายบุคคลผ่านแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ภายใต้ความเอาใจใส่ของครูและผู้ปกครองเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนทุกคนควรมีความรู้เรื่องการดูแลเด็กต้องการความช่วยเหลือพิเศษโดย
 - 1.1 การหาวิทยากรอบรมให้ความรู้เรื่องเด็กพิเศษ 3 กลุ่มคือ กลุ่มสมาธิสั้น กลุ่มบกพร่องทางการเรียนรู้ และกลุ่มออทิสซึม
 - 1.2 การนำครูไปทัศนศึกษาหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับเด็กพิเศษ
 - 1.3 จัดเวลาพิเศษหลังจากการสอนให้ครูได้ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดูแลรักษาเด็กพิเศษแต่ละคนที่ตนดูแลอยู่
2. โรงเรียนต้องขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้เข้ามาร่วมให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนการสอนเด็กพิเศษ และจัดให้มีการพบปะระหว่างผู้ปกครองเด็กพิเศษ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกัน
3. กรณีที่ผู้ปกครองไม่อาจพานักเรียนไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยลงความเห็นเกี่ยวกับอาการของนักเรียนที่ผ่านการคัดกรองแล้ว ทางโรงเรียนควรร่วมมือกับแพทย์หรือจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นที่โรงพยาบาลให้มีการตรวจโดยรวมเป็นกลุ่ม
4. กรณีที่หากพบว่า นักเรียนเป็นออทิสติกรุนแรงไม่อาจพัฒนาได้ ควรส่งนักเรียนไปที่โรงเรียนของเด็กพิเศษโดยเฉพาะที่ศูนย์จังหวัดขอนแก่นหรือศูนย์จังหวัดอุดรธานี

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคามและเทศบาลเมืองมหาสารคาม และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากกรรมการที่ปรึกษาวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และขอขอบพระคุณรองนายกเทศมนตรี วัลลภ วรณประภารัตน์

ผู้อำนวยการกองการศึกษาอาจารย์ สุมิตร สมศรี คณะศึกษานิเทศก์และผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา ลีธิชัย สมศิลา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์วิไลดา วงศ์ประดับแพร อาจารย์สุภาพร เพ็งศรี ฝ่ายการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเทศบาลศรีสวัสดิ์วิทยา และคณาจารย์ที่สอนนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่การศึกษา 2553 ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บและให้ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จตุพร เพ็งชัย และคณะ. (2553). การสำรวจนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีภาวะเสี่ยงเป็นเด็กพิเศษของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยใช้ Coloured Progressive Matrices. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หนังสือพิมพ์ข่าวสด. (2553). ข่าวการศึกษา. ปีที่ 19 ฉบับที่ 7063. วันที่ 01 เมษายน.
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2554). ข่าวการศึกษา. วันที่ 20 มีนาคม.